

# Az Újság

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP

Főszerkesztő:

KIBÉDI SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

SALONTA-NAGYSZALONTA, CALEA REGELE FERDINAND  
(RÁKÓCZI-UT) 18.Megjelenik minden munka-  
napon a déli órákban

## A megalkuvókat

mindenkor, mindenhol és mindenben csak a keserű csalódás érte, mert nem is érhettem más. Gondoljunk vissza a történelmi Magyarország nemzetiségeinek egyes egyedeire.

Volt közöttük román, tót, horvát, szerb, rutén. Beletörtök az adott helyzetbe s a lehetőséghez képest igyekeztek az »uralkodó faj« céljait előmozdítva, alkalmazkodni a viszonyokhoz. Uralkodó faj alatt pedig nagy tévedés mindenkor a magyarokat érteni. Sőt — fájdalom — nagyon kevés azoknak az eseményeknek a száma, amelyek kizárólag a magyarságnak, mint nemzetnek eszméit, céljait szolgálták.

A legtöbbnek meg volt a maga keserű »Habsburg« íze! S bizony-bizony, ha mégis volt benne valami »magyar« is, az csak úgy lett belelopva, mert az »Isten kegyelméből« való császári és apostoli király» először mindig az uralkodó ház érdekeit hajszolta tüzzel-vassal, vagy még őszintébben: akasztófával és börtönnel s csak azután a »népeim«-ét köztük a magyar nemzetét, mely csak egy kellemetlen függvénye volt a császári trónnak.

A megalkuvók legfeljebb annyit nyertek, hogy mint »hűséges alattvalói« a Habsburg trónnak, egyéni előnyöket élveztek. Püspöki, kamarási, vagy legtöbb esetben belső titkos tanácsosi méltósághoz jutottak, amelynek ők talán hasznát is vették, de nem vette soha az a népfaj, amelynek gyermekei voltak.

A román, a tót, a horvát, a szerb, a rutén az ilyen megalkuvót »renegát«-nak nevezte, az udvarnál pedig kamarási, vagy püspöki méltósága dacára is csak parvenü, sőt betolakodott, gyanús származásu »idegen« (strain) volt. A saját fajtája irtózott tőle, az a kör pedig, amely szemtől-szemben mosolyogva fogadta, bizony gyanakodva figyeltette, de mind

két részen egy közös szóval jellemezték. Ez pedig a legutolsó, a söpredéig lealacsonyító a jelzők között: áruló!

A fogalom, a felfogás, a jellem nem változott. Csak a határok és ezek által a tömegek helyzete, amennyiben állampolgárságot cseréltek.

Egy új helyzet állott elő. Egy nekünk teljesen új és merőben ismeretlen rendszerben találtuk egyszer magunkat és azt vettük észre, hogy bizony minden megváltozott körülötünk.

De csak a kép változott meg s látjuk ismét feltűnni a megalkuvókat, akiket egy vékony nemzeti színű szalaggal csalogatni lehet ide is, meg amoda is!

Jelentkeznek a csábítók is! Lesznek, akik hagyni fogják magukat elcsábítani. Nem ezekhez szólok én. Semmi közöm hozzájuk. Hanem azokhoz, akik tegnap még csalódottak voltak, s ma már a csábító seregéhez lépnek fel: Gondoljanak vissza az önmaguk helyzetére. Tegyük szívükre kezüket és mondják meg őszintén: örültek-e akkor, amikor saját fajukat látták elvérezni, amikor azok hazáját — ma közös mindnyájunkét — letiporva látták?

Úgye nem? Ha pedig igen, akkor ennek a kifejezésére nekem nincs szavam!

Nos, legyünk őszinték: hiszik-e, hogy az a magyar, aki a hívásnak, vagy képzelt kényszernek engedve, részt vesz az uralkodó fajnak egy szívből fakadó jubiláris örömnépén, tényleg örülni is fog, illetve érezni is fogja azt az örömet, azt a lelkesedést, amely oly nagygyá tesz egy-egy nemzetet?

Én nemcsak hiszem, de állítom is, hogy — nem fogja érezni.

Én nem hívnék senkit. És soha nem félnék attól, aki nem lenne ott. De akit mégis ott látnék, attól mindig óvakodnék, mert, ha ez tegnap és ma saját önmagát tagadta meg, holnap egész biztosan engem

árul el!

Ez a logika, ez a tény és így van jól. Mert kétszer kettő, az mindig csak négy lesz.

Szeretném, ha soraimat nem csak azok a magyarok olvasnák, akikről írok, hanem azok is, akikhez szólok és akikkel szeretném megértetni azt, hogy nem helyes a tömeget a kétszínűségre nevelni. — Kevés haszna van annak, hogy olyan diszbe öltözött emberek vesz-

nek körül, akik csnpán feltűnben kiáltanak éljent.

Meg kell előtte teremteni a lehetőségét annak, hogy a nép elégedett, boldog lehessen és akkor ez a nép, amelyet nemzetiszínű szalaggal kell csalogatni, hívás nélkül fog menni és fog szívből lelkesedni, örülni és nemcsak mutatni, hanem — érezni is fogja azt!

»O«

## A csendőrség elköltözik Szalontáról

Szalonta város vezetőségének egy régi óhaja, illetve törekvése vált most valóra. Suciú Aurél, az ideiglenes tanácselnökének intervenciójára a felsőbb hatóságok elrendelték a szalontai csend-

őrkaszárnya kiürítését és az épületnek a város rendelkezésére való adását. A csendőrség valószínűleg Illyébe költözik Szalontáról. Az épületet a város a rendőrség céljaira fogja átengedni.

## Mindenütt nagy viharral köszöntött be április

Nyugat felől Szalontára is megérkezett a vihar a vasárnapi hétfőre virradó éjjelen

Husvét első napján még meglehetősen szép idő volt Szalontán. Vasárnap este a rádió már jelentette Pestről, hogy vihar közeleg és a jelentés kapcsán sokan gondoltak arra, hogy a vihar alighanem Szalontára is el fog érkező. — Késő estére azután mennydörögni kezdett az ég, vakító villámlások felemlítették meg a járókelőket és hamarosan zuhogni kezdett a zápor is.

Az idő általában egész Európában hidegebbre fordult.

Erdély keleti részén hó is esett. Németországból érkezett jelentések szerint ott husvétkor erősen havazott. Budapesten vasárnap estéről hétfő reggelre virradó éjjel hatalmas vihar tombolt, amely a Gellért-hegy kertés villanegyedében és a parkokban óriási pusztításokat vitt véghez. A parkok fiatal ültetvényeit gyökerestől tépte ki a vihar ereje, a háztetőkön az antennákat és a telefonvezetéseket pedig sok helyen összerombolta és leszakította.

## Elfogták egy tanyai gyilkosság állítólagos tettesét

Békéscsabáról jelentik;

Megirta az »Az Újság«, hogy Pusztaföldvár mellett egy tanyán meggyilkolva találták Pataki Lajosné, született Csizmazia Etelt, egy háborúban elesett gazdának özvegyét. Patakiné a gyilkosság előtti napon

adta el három holdnyi földjét. A pénz nagyobb részét Orosházán takarékpénztárban helyezte el, 710 pengőt azonban magával vitt a tanyára. A gyilkos a 710 pengőt elrabolta.

Többnapos nyomozás után a



csendőrség elfogott egy fiatalembert, aki ellen alapos a gyanu, hogy része van a gyilkosságban. A rossz-külső suhanc két társával együtt gyakran ólálkodott a tanya körül. Társai a gyilkosság időpontjára alibit igazoltak, ő azonban sem személyazonosságát, sem alibijét nem tudta a csendőrség előtt igazolni. Szombat délelőtt a csendőrség a gyilkosság gyanúsítottjaként letartóztatta. A fiatalembernél sok pénzt találtak, amelynek eredetéről nem akar beszámolni. Valószínűleg a pénz a gyilkosságból származott.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a szerető jó édesanyánk, anyósunk, nagyanyánk

**ÖZV. KINCSES ANDRÁS**  
szül. Máté Juliánna

életének 86-ik, özvegységének 18-ik évében, f. hó 2-án reggel 6 órakor csendesen elhunyt.

Kedves halottunk földi maradványait f. hó 4-én, d. u. fél 5 órakor a Váradi-ut 71. számú gyászházánál ima a ref. templomban tartandó emlékezés után helyezzük örök nyugalomra. Salonta, 1929 április 2.

Kincses Imre és neje Megyeri Zsuzsanna gyermekeivel, Kincses Bátor és neje Sárosi Zsófia, Kincses Juliánna és férje Pribók Imre gyermekeivel, Kincses Róza és férje Bondár Lajos gyermekeivel. Gyermekei, menyei, vejai és unokái.

Béka langjen pora felett!

### Rádió-műsor:

(Romániai idő)

**SZERDA, ÁPRILIS 3**

**BUDAPEST:**

- 3:30 Hírek
- 4:30 Morse-tanfolyam
- 5 Asszonyok tanácsadója
- 5:45 Időjárás, hírek
- 6:10 Novellák
- 6:40 Szórakoztató zene
- 7:40 Rádióamatőrposta
- 8:30 Olasz nyelvtanítás
- 9:15 Színműelőadás a Studióból.  
Herczeg Ferenc: A hid
- 10:15 Időjárás, hírek
- 11:30 Katonazene

**BUDAPEST:**

**CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 4.**

- 10:15 A házi trió hangversenye
- 10:30 Hírek
- 10:45 A hangverseny folytatása  
1 Harangszó, időjárás
- 1:05 Zongorahangverseny
- 1:25 Hírek
- 1:35 A hangverseny folytatása
- 3:30 Hírek
- 5 Rádiószabadegyetem
- 6:10 Állatorvosi előadás
- 6:40 Cigányzene (Pertis Jenő)
- 7:40 Gyorsírási tanfolyam
- 8:15 Angol nyelvtanítás
- 9 Előadás a Studióból: Versek, drámai miniatűr
- 10 Magyar kamarazene-est, utána hírek, majd cigányzene (Rigó Jancsi)

— A török-magyar döntőbírói, semlegességi és egyezkedési szerződést a két kormány megbízottai Angorában aláírták.

## Magyarország és Románia kiegyeztek az optánsügyben

Párisból jelentik:

Az „Intransigeant” hétfő esti harmadik kiadása feltűnő betűkkel és a legautentikusabb forrásra hivatkozva, arról ad hírt, hogy Magyarország és Románia között az optánskérdésben megindult tanácskozások közvetlenül befejezés előtt állanak és

sikerült olyan megoldási módot találni, a mely a két tárgyaló felet egyaránt kielégíti és megnyugtatója.

A nagy párisi ujság még hozzáteszi, hogy a régóta húzódó igen fogas kérdés elintézése után rövidesen új diplomáciai tárgyalások indulnak meg azzal a céllal, hogy barátságosabb és meghittebb viszony jöjjön létre a két állam között.

### Urania-mozgó

Szerda és csütörtök délután 6 és este 9 órakor

### REPRIZ

## A nevető tücsök

Georg Sand világhírű regénye filmen 9 fejezetben

Főszerepben

**Lya Mara, Harry Liedtke, Verebes Ernő**

Helyárak: 5, 10 és 15 lei

### A flegmatikus hollandi vőlegény az anyakönyvvezető előtt

Amsterdamból jelentik:

A hollandus flegmának élő bizonyítéka az a kis epizód, amely legutóbb az egyik amsterdami anyakönyvi hivatalban folyt le. Az anyakönyvvezető előtt életű pár jelenik meg: a férfi 33 éves, elegáns ember, a filozófia doktora, a menyasszony csinos, megfiatalosnak látszó nő. A menyasszony, amint ez kiderült, vőlegénye előtt 25 évesnek mondotta magát, pedig két évvel idősebb volt jövőbelijénél. Amikor az anyakönyvvezető a személyi adatok bemondását kérte és azokat az átnyújtott iratok adataival egyeztetve, váratlanul lecsapott a villám. Az életkor bediktálásánál a menyasszony halk bejelentésére „Huszonöt éves vagyok”, az anyakönyvvezető udvariasan bár, de határozottan kijelentette, hogy ő nagysága téved, mert az iratok szerint harmincöt éves. A menyasszony szinte könnyőrgve ismételte:

— Uram! Ön bizonyára téved. Én huszonöt éves vagyok.

Az anyakönyvvezető csodálkozva ismételte:

— Huszonöt éves? De hiszen a keresztlevelemben az áll, hogy „született 1894-ben”.

— Akkor téves a keresztlevelem, — sóhajtott a ájuláshoz közel a szerencsétlen menyasszony.

Az anyakönyvvezető nem tudta mit tegyen. Azt hitte, hogy most következik a döntő fordulat. A vőlegény, a tíz évvel becsapott vőlegény visszalép az esküvőtől. Ehelyett mi történt? A vőlegény flegmatikusan így szólt:

— Ugyan kérem, kár az időért. Nem az a fontos, hogy mi van a keresztlevelemben. Te huszonöt éves vagy és nekünk kettőnknek ez a fontos.

Az anyakönyvvezető elámult. Ilyen ideális csa egy szerető férfi és tökéletes gentleman lehet. Tegyük hozzá: ilyen flegmatikus csak egy hollandus lehet.

**Wilde:** „Az embernek saját hibájából szenvedni a legborzasztóbb!”

Elkerülheti ezt, ha ezentul elterjedt, olvasott lapban hirdeti, ilyen az

**„AZ UJSÁG”**

naponként megjelenő lap, itt a hirdetés várakozáson felüli eredményre vezet

## MOZI

„Urania”-mozgóban

### A „Nevető tücsök”

Szerdán és csütörtökön ismét egy ösmert és kedves LYA MARA filmet mutat be reprizre az Urania mozgó.

A Nevető tücsköt már láttuk Szalontán. Emlékszünk még Fadette, (Lya Mara) a kis „nevető tücsökre” ki egész napját játékkal, nevetéssel gond nélkül tölti, a falu bírájának két fiára, (Harry Liedtke, és Verebes Ernő) kik közül az egyik halálosan baleszeret a „kis tücsökre” de apja a falu gögös bírája, teljes erejéből ellenzi a szerelmet. Mikor a bíró látta a kis Fadette nagy szerelmét, elmegy hozzá és rábeszéli, hogy mondjon le fiáról és a kis tücsök megtört lélekkel távozik falujából, hogy a fiu szerencsésének ne álljon útjába. Párizsba megy, hol Rothschild bankárhoz veti a vélelmet, kinek megtetszik az egyszerű leánya, és pártfogásba veszi. Hosszas viszontagságok után a kis Fadette mint gazdag leány érkezik vissza falujába, hol végre össze kerül az ő Landryjával.

Lya Mara minden bája, minden kedvessége érvényre jut ebben a filmben, valamint nagyszerű partnerei a népszerű Harry Liedtke és Verebes is tudásuk legjavát adják.

A film ma és holnap délután és este 5, 10 és 15 lejes helyárakkal kerül bemutatásra.

Nagymennyiségű

## tavaszi kabátok

érkeztek, -- amelyek fő árában lesznek kiárulva, hitelben is!

**ROSENBLAU GYULA**

Toldi-tér 22.

Női- és férfiruhákat legszebben

## és fest tisztít

**Balogh György**

1-10 Rákóczi-ut 32. sz. a.

## Soffőr felvétetik

Csak 20 éven felüli és komoly szakember jelentkezzen. Cím Aradi-ut 52.



## Április elsején

Aj előfizetést nyitunk lapunkra. Aki április 1-től egy hónapra előfizet, tartalmaz husvét számunkat is megkapja. Az „Az Ujság” a legfrissebb híreken és egyéb aktualitásokon kívül mindennap közöl regényt, verset, tárcát és közli a rádióműsort. Tartalmas, mindig érdekes ujságot kap a kezébe mindennap, aki előfizet az „Az Ujság”-ra és minden előfizetőnek havonként egyszer egy ingyen apróhirdetéshez van joga.

„Az Ujság” kiadóhivatala.

### Az „Az Ujság”

ELŐFIZETÉSI ÁRAI:

|                    |         |
|--------------------|---------|
| Helyben egész évre | 800 lei |
| Vidéken „          | 700 „   |
| Helyben félévre    | 300 „   |
| Vidéken „          | 350 „   |
| Helyben negyedévre | 150 „   |
| Vidéken „          | 180 „   |
| Helyben egy óra    | 50 „    |
| Vidéken „          | 60 „    |

## Hölgyek figyelmébe

Külföldi tanulmány-utamról hazakerkeztem. Magammal hoztam

angol- és francia ujdonságokat és modell-lapokat

A hölgyek szíves pártfogását továbbra is kérve maradtam tisztelettel 9—10

**M. Grósz**

Szolid árak!

Pontos munka!

Judecătoria mixtă, Salonta.

No. G. 917—1929.

### Publicatie de licitatie

Subsemnatul delegat judecătoresc prin această publică, că în baza deciziunii No. 277—1929. și No. G. 917—1929. a Judecătoriei mixtă, Salonta în favoarea reclamantului Firma Armin Roth repr. prin Aurel Roșu avocat, în Salonta contra părătului pentru încasarea creanței de 4958 lei și accesoriu se fixează termen de licitație pe ziua de 4 Aprilie 1929. ora 17 la fața locului în Salonta unde se vor vinde prin licitație publică juridică automobil, mașină de cusut și alte mobile în valoare de 15.500 lei, în caz de nevoie și sub preț de estimare. Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire licitația prezentă este ordonată și în favoarea acestora în sensul art. LX. 1881 § 102. Salonta, la 12 Martie 1929.

PASCU IONEL deleg. jud.

### Május elsejére

egy szoba és konyha kiadó

KISFALUDI-ÚCCA 28.

## .... Halló! Itt rádió SCHILLINGER Szalonta!....

### Hölgyeim és Uraim!

Értesitem Szalonta és vidéke nagyrészt községét, hogy a legelső márkájú rádiókészülékek, hangszórók, akkumulátorok és rádió alkatrészek a mai naptól fogva a legméltányosabb árban kaphatók.

Egy háromlángos rádiókészülék már 3000 leitől kapható

**Schillinger** üveg- és porcellánüzletében

Hatóságilag engedélyezett rádiószaküzlet. 9—10

## HIREK

### Melegvíz-forrás Békéscsabán

Békéscsabáról jelentik: Az Erzsébethely nevű városrészben hetek óta artézikutatásokat végeztek. Szombaton reggel a furásokat siker koronázta: körülbelül háromszáz méter mélységből bőséges melegvíz bugyogott fel. A melegvíz hőfoka 38—40 fok között van. A város vezetősége úgy tervezi, hogy a városrész tizenöt-husz uccájában vízvezetési csöveket fektetnek le, hogy a melegvizet bevezethessék a lakásokba. Békéscsaba a városrész főbb utvonalaiban már régebben több furást végeztetett, így a gőzfürdőnél is, hogy természetes hőforrást kaphassanak, de az eddigi furások sohasem jártak eredménnyel.

— **Halálozás.** Részvétellel értesítünk, hogy özv. Kincses Andrásné, szül. Máté Juliánna életének 86. évveljárta évében f. hó 2-án elhunyt. Temetése holnap, csütörtökön d. u. fél ötkor lesz a Várdi-ut 71 sz. gyásházánál ima és a református templomban tartandó emlékbeszéd után. Az elhunytat családja és nagykitérjedésű rokonság gyászolja.

— **Idő.** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint továbbra is esős idő várható, tulnyomólag felhőzettel, helyenként éjjeli hőszűnyedéssel.

**URANIA**

Szerda **NEVETŐ TŰCSÖK** Csütörtök

**URANIA**

— **Református egyházmegyei közgyűlés** lesz holnap, csütörtökön a központi fiúiskola termében. A közgyűlésen az egyházmegye folyamatban levő aktuális ügyei és bírósági ügyek kerülnek lefolytatásra. A közgyűlés d. e. 9 órakor kezdődik.

— **A légi postaforgalom** Magyarországról, illetve Budaörsről a világon minden államával április 1-én megindult.

— **Magyarország és Norvégia között megnyitott a telefonforgalom.** Az első beszélgetés, amelyet tegnap folytattak le, kitűnően sikerült.

— **A beszélfilm** bevezetésével newyorki jelentés szerint tizenkétezer mozizás veszítette el a kegyelét.

— **A mexikói forradalmárok** tízórás kemény harc után nagy győzelmet arattak a kormánycsapatokon.

### VISSZAJÖN

A

**NEVETŐ TŰCSÖK**

**LYA MARRA, HARRY LIEDTKE**

és Verebes Ernő az Urániába

— **A Nobel-díjat** ebben az évben 1.800.000 frankra emelték.

— **Az olajfestmények és perzsaszőnyegek** aukciós kiállítása a Kaszinóban még tíz napig nyitva marad. Megtekinthető bármikor.

— **A katonai jelentkezésekhez** szükséges anyakönyvi iratokat kizárólag a délutáni órákban állítják ki a városháza emelet 15 sz. szobában levő anyakönyvi hivatalban.

— **Súlyos pestisjárvány pusztít a Levante országában.** Egyiptomban 20 ember halt meg pestisben. Transjordánban 12 pestisáldozatot fordult elő. Irakban ázsiaihimlő tizedeli a lakosságot. Eddig 350 halottja van a járválynak.

## Mint a harang nyelv nélkül

olyan a kereskedő, iparos hirdetés nélkül. Tegye közzé hirdetéseit az

### „Az Ujságban”

egyszer, igen nagy sikere lesz. Ez a lap rendkívül el van terjedve, minden ezen lapban megjelenő hirdetés biztos sikerre vezet

### Szerkesztői posta

**ÉRDEKLŐDŐ.** Igen, a nagy sikert aratott „Csókos asszony” című operett előadását rövidesen megfogják ismétetni, még pedig nagyon olcsó helyárakkal.

## Román-magyar idegenforgalmi szövetség van alakulóban

A Magyar Dunaszövetség vezetője, Bánlaky András, akinek eddig is nagy érdemei vannak a magyar idegenforgalom fellendítése körül, néhány nap óta Romániában tartózkodik, és itt egy nagyarányú román-magyar idegenforgalmi szövetség megalapításával foglalkozik. Ecélből az összes erdélyi városok vezetőivel valamint a kereskedelmi és iparkamarákkal érintkezésbe lépett. Ha sikerül a szövetséget megteremteni, annak messzesemenő következményei lesznek politikai téren is, mert egy további lépést jelent a két nemzet barátsága felé. Idegenforgalmi szempontból felbecsülhetetlen előnyök jelent majd, utazás, utlevél stb. könnyvése, amelyre 10 éve vágyva vágyik már országunk lakossága.

Regatul România Județul Bihor. Primăria Comunei Urbane Salonta, Serviciul Administrativ.

No. 884—929

### Publicatiune

Se invita toți acei, cari au fost omiși din lista de naționalitate pentru orice motiv, ca să se prezinte necondiționat până în ziua de 25 Aprilie a. c. la Primăria (etaj No. 4.) spre a fi conșcriși. Deasemenea să se prezinte și aceia, cari cu cerut în înscrierea lor ulterioară în lista de naționalitate, dar aceasta cererea până acum nu s-a rezolvit.

Prezentanții să aducă cu sine extrasul lor de naștere, certificatul de identitate, iar cei, cari nu au apartinență în comuna Salonta certificatul lor de apartinență din care reese, că unde au avut apartinență în ziua de 1 Decembrie 1918.

Primăria.

### Hirdetmény

Felhívjuk a lakosságot, hogy mindazok, akik az állampolgársági lajstromból bármilyen okból kimaradtak, f. év április hó 25-ig feltétlenül jelentkezzenek a Városháza, I. emelet, 4. sz. szobában összeírás végett. Jelentkezzenek azok is, akik kérvényezték az állampolgársági listába való utólagos felvételüket, de kérvényük eddig nem lett elintézve.

A jelentkezők tartoznak megukkal hozni a születési anyakönyvi kivonatukat, személyazonossági bizonyítványukat, akik pedig nem szalontaiak, azok az illetékesi bizonyítványukat is, melyben igazolják, hogy 1918 december 1-én hol bírtak illetékeséggel.

### ELADÓ HÁZ

A tulajdonomat képező Strada Vânătorilor (Tenkei-ut) 45. sz. ház eladó. Értekezni lehet Halasi Andor ügyvédi irodájában (Pápay mézáróházában), aki a ház eladására és a szerződés megkötésére fel van jogosítva.

1—3 Dr. Simona Gheorghe



## A sors gyaluval áll elő...

Irtó: INCZE BÉLA

I.

A novemberi köd borus szürkeségén átragyogott az emelkedő nap sugárzása és ahova odatűzött, melegíteni is kezdett valamennyire, de a hatásán kívül eső rész hűvös, — mondhatni hideg volt. A Sárközi doktor háza előtt tanyázó, állandóan mosolygó koldus gyakran emelte békés tagjait és kisebb élénkséggel hangzottak el szokásos üdvözlései új elhaladók felé; ám az új آدمányok után most is éppen olyan alázatosan hálálkodott, mint máskor.

Az uccákon látszott, hogy nagy ur a hideg. A kevés járólót gyors lépkedésre utasította és elvette kedvüket az uccán való álldogálástól és szűz tereferétől.

A Nagy Sámuel „cipő- és csizma készítő mester” műhelyéből azonban a hideg és borongós idő hangulatával látszólag ellentétben állóan csapott ki egy erős, bár kissé megviselt hang, amely a „Cár és ács” egyik melódiáját énekelte:

Oh, láttam én sok büszke gatz;  
Gúnyolt másokat...  
Magát Istennek képzeli  
S egyik se tud sokat...

Közben hallzott a kalapácsok koppanása a cipők és csizmák talpán, sarkán mintha az énekhez tartozó kíséret volna.

Az első strófa után felhangzott a második:

A gazdag és előkelő:  
A szegényt megveti...  
A sors gyaluval áll elő  
S őket egyengeti...

És minekutána az utolsó két sor reirén gyanánt még egyszer felhangzott, elhallgatott az énekes; de a koppantások époly szaporán követték egymást, mint előbb, jelétül a szorgalmas munkának.

A mindig jókedvű Kádas táblabíró haladt most végig az uccán, éppen olyan ruganyos és egyforma léptekkel, mint máskor, a műhely elé érve, beszólt a nyitva álló ajtón:

— Kopognak... Kopognak?...  
Hányadik szeg hajnal óta?...  
— Szeretném, ha garaz volna —  
hangzott ki a mester szava.

— Hátha egyszer átváltoznak.  
— Nehéz dolog... rossz a világ...

— No... no... hátha egyszer mégis...

— Nem lehet az... nagyság uram.

— Hátha az amugy, csóda módján...

— Ilyen csodát nem látunk már.

— Mester uram: ügyes ember, talán egyszer még megéri.

— Én-e?! Az unokám sem, hogyha volna.

— Hátha lesz még — nevetett rá jókedvűen Kádas bíró s bucsuzól odaszólt még:

— Addig meg csak szabja, vágja, ezt a jó kordovánt, meg a többi mester uram s higgye el, hogy csodát és még... — és ruganyosn tovább lépdelve, már a harmadik ösméret üdvözölte az uccán, amire szűz Nagy Sámuel mesteruramnak eszébe jutott, hogy a távozó urat elfeledte üdvözölni.

Felőlá azonban szemüvegét homlokára és a térdére szorított csizmát, kiemelve a lábszija alól, — szemüvege visszatolása után — műértő szemekkel vizsgálta annak oldalát és talpát; miközben inkább magában, mint a vele dolgozó segédekhez beszélve, imígy szólt:

— Könnyű az uraknak; van idejük a tréfára... a szegényt, ha tréfálna, rögtön bolondnak mondják. De hát ilyen a világ réges-régen. Még az apám, meg a nagyapám idejében is — emlékszem rá — ilyen volt. Akkor is voltak tréfás emberek, meg olyanok, — persze többen — akik nem értek rá... de ráérve se volt kedvük ahhoz.

— Hol a díkics? A vékonyabbik, János? — fordult a vézna, hajlott dereku, nagy fejű és tétova tekintetű inasgyerekhez, aki sietve, de olyan esetlenül ugrott föl helyéről, a kívánt szerszám átadására, hogy a székét fölborítva, maga is majdnem keresztül esett azon.

— Hol a szemed? — riadt rá a mester. — Tán okuláré kell az orrodra?

János megszeppenve huzódott vissza a helyére és nagy szorongásában hátrálva, úgy belescapódott a dolgozó asztalkába, hogy azon a szerszámok mind összefutottak s egy, kettő közülök nagy csörömpöléssel a földre hullott.

— E már sok... Te... te... sohse légy ember! Soha!... Pedig megígértem szegény anyádnak, utolsó napján is, hogy embert faragok belőled. Azt... azt... de így — sohse légy az!

S amíg János lesütött fejjel és piruló arccal ült vissza helyére, hogy a csizmafoltózás nehéz munkáját folytassa, a mester óvatosan körülszabdaltván a díkicsal a talpat, újra ütögetvén kezelte kalapácsával a szegeket és folytatta az ő beszédét:

— Igen... itt ember lehetne belőled...

(Folytatjuk.)

## Minden hölgynek

érdeke, ha jó szabásu, szép és finom munkát akar jutányos árért, keresse fel 9-10

## SZABÓ

női szabó szalonját:  
Rákóczi-ut 47. sz. a.  
(saját ház)

**Rikkancsok felvételnek!**

## REGÉNY

113

### Aki méltó az apjához

Az volt a terve, hogy észrevétlenül eljutva a Praczek ajtajáig, azon becsönget és mikor a kaffer ajtót nyit neki, ismerősként belép az előszobába. Ott aztán valahogyan végez a feketével és sebtiben megfurja a kasszát.

Megnyitotta egy kissé az ajtót és kikémlelt a folyosóra.

Hirtelen ujra magára huzta az ajtót, mert a folyosó felől nagy köpönyegbe burkolt, magas katonatisztet látott közeledni.

Feszült figyelemmel hallgatódzott az ajtó mögött.

Mily nagy volt csodálkozása, amikor a tiszt megállt Praczek ajtaja előtt és oda nagy bátran becsöngett.

Félix hallotta, hogy a kaffer ajtót nyitott. A kulcslyukhoz hajolt s éppen odalátott Praczek ajtajához.

A nyitott ajtóban szemközt állt vele a kaffer, háttal a katonatiszt.

A kaffer a kezével intett, hogy a gazdája nincs odahaza.

A katonatiszt valamit mondott angolul, de a kaffer értelmetlenül nézett rá.

Most a tiszt egy utazótáskát nyújtott a kaffer felé és az előszoba sarka felé mutatott.

Nyilván azt akarta értésére adni, hogy tegye le a táskáját, amíg viszatér.

A kaffer átvette a táskát és megfordult, hogy a sarokba vigye. Ebben a pillanatban a katonatiszt egyetlen óriási ugrással bent termett a szobában s az ajtót berugta maga után.

A szobából tompa ordítás és nagy zuhanás hallatszott, aztán csendes lett minden.

Félix elhült a bámulattól.

Ki lehet ez a katonatiszt, aki ilyen erőszakos módon behatolt Praczek lakosztályába és ott ilyen kurtánfurcsán elintézte a házörző kaffert?

Hirtelen világosság gyult ki az elméjében.

A tiszt nem lehet más, mint Mallory báró!

Hiába akarta tehát a kincset elkaparintani apja orra elől, Mallory, ugylátszik, átlátott a szitán és megelőzte!

Most mitévő legyen?

A kincs, egyelőre legalább, elveszeti számára.

Praczekék tizenegy óra felé hazajönnek és felfedezik a rablást, esetleg a gyilkosságot!

Legjobb lesz, ha amilyen gyorsan csak lehet, biztonságba helyezi magát.

Gyorsan ledobálta magáról a rendőrruhát, visszagyömöszölte a táskába és elrakva a betörőszerszámokat is, magára kapkodta a rendes ruházatát.

Rögtön aztán lesietett az előcsarnokba, táskáját odaadta a portásnak

ő maga pedig feltűnően betült az étterembe tizórazni.

Elégülten állapította meg, hogy Praczekék távozása után tíz percig sem volt fent az emeleten.

Tizóraját elfogyasztva, a reggeli lapokat kérte és azok olvasásába mélyedt.

Félóra múlva fizetett és eltávozott az étteremből.

Táskáját kérte a portástól, aki azt előzékenyen fölkapta és az uccára sietve vele, föltette a kocsijára.

Félix felült s a kocsis kezébe vette a gyeplőt.

E pillanatban a katonatiszt alakja jelent meg a szálló kapujában.

Nagy táskát vitt a kezében s arcan nem látszott semmi zavar, vagy felindulás, amint gyalogszerrel elindult a Lánchid felé...

(Folyt. köv.)

## APRÓ HIRDETÉSEK

2 SZOBA, konyha, kamra kiadó és azonnal elfoglalható Rákóczi-ut 7. sz. a. Bereczky Sándornál.

PÉNZES SZIKVIZGYÁRBA egy üvegmosó leány felvétetik.

FORD TEHERAUTÓ, üzembépes, eladó. Cim Aradi-ut 22., vagy Tenkei-ut 19. sz. 1-4

## HUMOR

A szerző és az egyik műkedvelő beszélgetnek:

Műkedvelő: És melyik felvonásban kell nekem meghalni?

Szerző: A harmadik felvonás utolsó jelenetében.

Műkedvelő: No, ugy igen. Mert tudja, nem szeretnék fiatalon meghalni.

\*

Két szalontai kereskedő találkozik az uccán.

— Na, hogy megy? — kérdi az egyik.

— Rosszul — mondja a másik — már az sem vásárol, akinek egyáltalán szándékában sincs fizetni.

\*

Kohn egy este a parkban sétál egyszerre egy hitsorsosát pillant meg, aki a derekára harkolt kötéllal egy fán lógott.

— Hát maga mit csinál itt? — kérdi tőle.

— Meguntam az életemet, hát felakasztom magam.

— Maga bolond, akkor a nyakára tegye a kötelet!

— Próbáltam úgy is, de nem kaptam levegőt.

AZ ORSZÁGBAN  
BÁRHOVÁ

szállítást autók  
legolcsóbban vállal

**Tóth & Balogh**

Szerkesztésért felelős: GAÁL SÁNDOR

KÁLMÁN-NYOMDA, SALONTA